

Lasten ja nuorten turvallisuuden ja koskemattomuuden turvaaminen

Tämän toimintaohjeen tarkoitus on auttaa seuran toiminnassa mukana olevia aikuisia turvaamaan lasten koskemattomuus seurassa. Ohjeista löytyvät toimintaohjeet, jos lapsen koskemattomuutta on loukattu tai loukkauksen epäillään tapahtuneen.

1. Ennaltaehkäisy

Paras keino ongelmien ennaltaehkäisemiseksi on avoimuus. Myös ikävistä ja hankalista asioista pitää pystyä puhumaan ääneen ja niistä kannattaa keskustella myös kauden alussa vanhempainpalavereissa.

Kaikkien seuran joukkue toimintaan osallistuvien lasten ja nuorten pitää tietää kenen puoleen kääntyä, jos kokee tulleen väärin kohdelluksi tai tietää toiseen kohdistuvan kiusaamista tai häiriköintiä.

Seuran vastuuhenkilöt lasten ja nuorten koskemattomuuteen liittyvissä asioissa ovat ensisijaisesti seuran junioripäällikkö ja valmennuskoordinaattori, <https://www.lekifutis.fi/yhteystiedot/>

Kaikki seuran pelaajat ja vanhemmat voivat kääntyä heidän puoleensa itse tai joukkueenjohtajan kautta. Kaikki yhteydenotot käsitellään luottamuksellisesti. Mahdollisissa rikosepäilyissä käännetään aina poliisin ja lastensuojeluviranomaisen puoleen.

2. Tiedostaminen

Häirintä ja hyväksikäyttö voi olla henkistä, fyysistä tai seksuaalista. Häirintä voi ilmetä nimittelynä, vihjailuna, kosketteluna, ulkonäköön tai yksityiselämään liittyvinä kommentteina tai halventavina vitseinä.

Jokainen yksilö kokee omat rajansa yksilöllisesti. Häirinnän määrittelyssä henkilön oma kokemus määrittää kokeeko hän tulleen häirityksi. Häirintään voi syllistyä myös ajattelemattomuuttaan tai vahingossa.

Jokaisen seuran toiminnassa olevan aikuisen pitää puuttua asiaan havaitessaan häirintää tai väkivaltaa. Häirintää voi tapahtua myös lasten ja nuorten kesken. Aikuisen puuttumattomuus voidaan tulkita sen äänettömäksi hyväksynnäksi. Puuttumattomuus antaa tilaa väkivallan ja häirinnän kasvulle.

Joukkueiden toimihenkilöiden ja valmentajien tietoisuutta asiasta lisätään ohjaamalla heitä perehtymään tähän toimintaohjeeseen sekä keskustelemalla näistä aiheista toimihenkilöiden ja valmentajien tapaamisissa ja koulutuksissa sekä vanhempainkokouksissa. Hyödynnämme <https://www.etoleyksin.fi/> -sivuston materiaaleja ja kannustamme toimihenkilöitämme tekemään verkkokoulutuksen <https://www.etoleyksin.fi/verkkokoulutus/> .

3. Läpinäkyvyys

Kaikessa seuran toiminnassa pyritään mahdollisuuksien mukaan siihen, että ryhmän kanssa toimii aina vähintään kaksi aikuista. Erityisesti tämä pyritään varmistamaan turnauksissa ja leireillä, joissa ryhmä on yön yli. Toiminnassa vältetään tilanteita, joissa aikuinen ja lapsi ovat kahdestaan, jos kahdenkeskiseen toimintaan ei ole erityistä syytä (henkilökohtaiset kehityskeskustelut ym). Jos ryhmätoiminnan lisäksi pelaajille annetaan henkilökohtaista valmennusta tai ohjausta, järjestetään se seuran tiloissa tai kentillä ja pyritään huolehtimaan siitä, että vähintään toimintaan osallistuvien pelaajien vanhemmat sekä joukkueenjohtaja tietävät asiasta.

4. Rikostaustan selvittäminen

Lasten kanssa toimivilta seuran työntekijöiltä selvitetään lakisääteinen rikostaustaote heidän tullessaan seuran toimintaan mukaan. Tämän lisäksi seurassa on linjattu, että 1.11.2023 kauden alkaessa kaikilta valmentajilta selvitetään rikostaustaote.

<https://www.oikeusrekisterikeskus.fi/fi/index/palvelut/rikosrekisteriote/rikostaustaotelastenkanssatoimimiseen.html#>

<https://www.oikeusrekisterikeskus.fi/fi/index/palvelut/rikosrekisteriote/vapaaehtoisrikostaustaote.html#>

Valmentajilta kerätään suostumukset kauden alussa ja rikostaustaotteet haetaan seuran toimesta kootusti Oikeusrekisterikeskuksesta.

Kyseessä olevan henkilön tietoihin tehdään ainoastaan merkintä, että ote on käsitelty ja otteen päiväys. Otteen sisällöstä ei tehdä merkintöjä eikä sitä saa kertoa eteenpäin. Käsitteilyn jälkeen ote luovutetaan henkilölle takaisin.

Mikäli rikostaustaote ei ole puhdas tai henkilö ei anna suostumustaan otteen selvittämiseen, ei henkilö voi olla mukana seuran toiminnassa. Rikostaustaotteen selvittäminen perustuu lakiin lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä, <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140148>

Kauden alussa käydään kaikkien joukkueen vapaaehtoisten (valmentajat, joukkueenjohtajat, huoltajat ja mahdolliset muut toimihenkilöt) kanssa joukkueiden toimihenkilöpalavereiden yhteydessä läpi sitoutuminen tähän toimintaohjeeseen. Seuran junioripäällikkö on vastuussa palavereiden toteutuksesta kauden alussa.

5. Varhainen puuttuminen

Kaikki epäilyt häirinnästä, väkivallasta tai hyväksikäytöstä otetaan vakavasti. Asiaan puututaan jo siinä vaiheessa, jos on syytä epäillä aikuisen ja lapsen välinen suhde on menossa väärään suuntaan. Huolehditaan siitä, että asia käsitellään viipymättä.

Asian käsittelyajan ja asian vakavuudesta riippuen pyritään varmistamaan, että kyseinen aikuinen ei ole yksin lasten tai nuorten kanssa seuran toiminnassa.

Akuitissa tilanteessa soitetään aina hätäkeskukseen 112.

Toimintaohje häirintätapauksessa

- jos epäily herää, yhteydenotto joukkueenjohtajaan ja junioripäällikköön / valmennuskoordinaattoriin
- asian käsittelyyn tulee osallistua vähintään kaksi nimettyä aikuista
- tarvittaessa yhteydenotto ulkopuoliseen asiantuntijaan
- sovitaan työnjako; kuka on yhteydessä eri osapuoliin
- rikosepäilyissä yhteys poliisiin ja lastensuojeluviranomaisiin

6. Oikeudenmukaisuus

Jos asia etenee poliisille tai muulle viranomaiselle, huolehtivat nämä tahot asian selvittämisestä. Seura käsittelee tapaukset, joita viranomaiset eivät ota käsittelyyn. Varmistetaan, että kaikilla osapuolilla on mahdollisuus tulla kuulluksi. Asia selvitetään tasapuolisesti ja kaikkien oikeusturvaa kunnioittaen.

7. Viestintä

Seuran puheenjohtajalla on tiedostusvastuu asian käsittelyn ajan. Hän huolehtii, että asia ja sen eteneminen on kyseessä olevan perheen, epäillyn tekijän, johtokunnan sekä muiden asianosaisten tiedossa. Muita asianosaisia ovat yleensä ainakin samaan joukkueeseen kuuluvat pelaajat ja heidän vanhempansa.

Keskeinen tiedotettava asia on, että asia tullaan selvittämään huolellisesti ja tärkeintä on häirintää, hyväksikäyttöä tai väkivaltaa kokeneen lapsen tai nuoren tukeminen sekä kaikkien toiminnassa olevien lasten ja nuorten turvallisuuden ja koskemattomuuden varmistaminen. Varsinaista epäilyn sisältöä ei kerrota eteenpäin, ellei se ole välttämätöntä. Mahdolliset ulkopuoliset ja median tiedustelut ohjataan seuran puheenjohtajalle.

8. Jälkihoito

Kun asia on selvitetty, on tärkeää huolehtia tapahtuneen jälkihoidosta. Tapahtuman uhri (teon kohde tai syyttömäksi todettu epäilty) tarvitsee tukea ja apua asian käsittelyyn. Ulkopuolisiin asiantuntijoihin kannattaa turvautua matalalla kynnyksellä riittävän tuen varmistamiseksi. Asia koskettaa tapahtuman vakavuudesta riippuen vähintään kyseessä ollutta joukkuetta (pelaajat, vanhemmat, valmentajat, toimihenkilöt) ja heille järjestetään mahdollisuus käsitellä asiaa yhdessä seuran nimettyjen vastuuhenkilöiden johdolla, tarvittaessa ulkopuolista asiantuntijaa hyödyntäen. Lievemmissä tapauksissa riittää tiedottaminen käsittelyn lopputuloksesta edellä mainituille tahoille. Tiedotusvastuu on seuran puheenjohtajalla. Nimetyt vastuuhenkilöt selvittävät tuen tarpeen tapauksesta riippuen seuran työntekijöiden, toimihenkilöiden, muiden joukkueiden ja valmentajien piirissä.

9. Kurinpidolliset päätökset ja vastuuhenkilöt

Seuran johtokuntaa tulee informoida kaikista seuran sisällä tapahtuvista väkivalta- ja häirintätapauksista.

Joukkueen toimihenkilöt ja pelaajat määrittelevät kauden alussa joukkueen sisäiset sanktiot, esim. jos pelaaja häiritsee harjoitusta tai kiusaa, hänet voidaan ensimmäisen huomautuksen jälkeen siirtää sivuun harjoituksesta. Pelaajille tehdään selväksi, että kaikki häiriköinti ja kiusaaminen on kielletty, siitä pitää kertoa heti joukkueen aikuiselle ja että siihen puututaan välittömästi.

Jos häiriköivä on valmentaja, muu joukkueen toimihenkilö tai aikuinen, seuran johtokunta päättää kurinpidollisista toimenpiteistä tapauksen vakavuudesta riippuen. Toimenpiteinä puhuttelu, varoitus ja vakavimmissa tapauksissa erottaminen seuran toiminnasta.

Linkkejä:

Ohje kiusaamisen ennaltaehkäisyyn urheiluharrastuksessa:

<https://www.etoileksin.fi/wp-content/uploads/2023/02/2023-ohje-valmentajalle-kiusaamisen-ennaltaehkaisyyn.pdf>

Ohjeet valmentajalle kiusaustapauksissa:

<https://www.etoileksin.fi/wp-content/uploads/2023/02/2023-ohje-valmentajalle-kiusaamiseen-puuttumiseen.pdf>